

Lars Kruth är en av dövrörelsens största pionjärer genom tiderna.

Lars Kruth föddes i Näs i Jämtland 1920 och blev döv vid 11 års ålder. Han fortsatte i sin gamla klass i ett år, utan att kunna delta i undervisningen, innan han kom till dövskolan i Härnösand. Efter grundskolan läste Lars på sin realexamen, samtidigt som han arbetade i skogen. Han arbetade även i jordbruk och var rättare innan han utbildade sig till möbelsnickare vid yrkesskolan för döva pojkar i Vänersborg.

Mellan 1940 och 1967 arbetade han som möbelsnickare och de sista åren var han samtidigt ordförande i SDR. 1967 anställdes han av förbundet som studiekonsulent. 1979 blev han förbundssekreterare och 1983 valdes han åter till ordförande. Fram till kongressen 1989 ingick han i SDR:s styrelse och även efter det har han haft uppdrag i förbundet.

1980 utnämndes Lars Kruth till hedersdoktor vid Stockholms universitet.

Få, eller ingen, har som Lars Kruth kämpat för dövas rätt till utbildning på sitt eget språk, teckenspråket.

KRUTHMEDALJEN

delas i samband med SDR:s kongress vart tredje år ut till en eller flera personer som gjort stora insatser för döva. Den första medaljen delades ut 1989 till Lars Kruth själv. Vid kongressen i Lund 1992 delades medalj nr 2 ut till Brita Bergman, medalj nr 3 till Oswald Dahlgren och medalj nr 4 till Åsa Hammar.

Sveriges Dövas Riksförbund
Box 300
793 27 Leksand

KRUTH MEDALJEN

1995

Professor Göte Hanson. 1961 ville vi på SDR genomföra en enkät för att få veta hur vuxna döva såg på dövskolan. Vi ville att enkätundersökningen skulle vara vetenskapligt upplagd utan ledande frågor. Vi vände oss till Skolöverstyrelsen för att få hjälp med genomförandet.

På SÖ blev vi hänvisade till skolkonsulent Sven Söderqvist, som i sin tur föreslog föreståndaren på Dövlärarseminariet på Manilla dövskola, dövläraren Göte Hanson. Både han och hans lärarkandidater ställde upp och hela enkäten kunde genomföras. Två tjockavolymmer överlämnades av SDR till SÖ, som i vederbörlig ordning gömde dem i arkivet att samla damm.

Undersökningen gav ändå ett fint resultat för Göte Hanson blev övertygad om att teckenspråket var nödvändigt i undervisningen. Det tyckte man inte på SÖ varför Göte Hanson blev obekväm och slutade på Seminariet.

Göte Hanson återgick till studierna vid Uppsala universitet och fick en docentur och blev sedermera professor på Psykologiska institutionen vid Stockholms universitet.

Under hela 60-, 70- och 80-talet ställde han upp i många olika sammanhang för att stödja SDR:s krav på teckenspråkig undervisning i dövskolorna.

Genom flera forskningsrapporter har Göte Hansson stött döva i deras kamp för att få en mer meningsfull undervisning och framförallt har Göte Hanson bidragit till att stärka dövas medvetenhet.

Göte Hanson har också i olika sammanhang bistått enskilda döva, som blivit orättvist behandlade av myndigheterna.

Bo Carlsson. Ingen av våra dövföreningar glömmet nog SDR:s arrangemang "Uppsala möte" 1970. I detta möte medverkade professor Göte Hansson och överläkare Terje Basilier, Oslo. Detta möte blev en vändpunkt i på många sätt, ty efter mötet hände något som förändrade historiens gång.

Det kom ett brev...

När jag (Lars Kruth) kom hem från Uppsala möte fick jag ett långt och innehållsrikt brev från Bo Carlsson, far till ett dövt barn och styrelseledamot i dåvarande Riksförbundet döva och hörselskadade barns målsmän (nuvarande DHB)

Det var det första av många brev, som öppnade vägen till ett för hela dövrörelsen värdefullt samarbete. Dåvarande DHB styrdes av oralistiska idéer. Men efter Uppsala möte började den långa och svåra vägen till förståelse för döva barns behov av teckenspråkiga föräldrar och teckenspråkig undervisning i dövskolan.

Det var ingen lätt uppgift att övertyga föräldrar i DHB och döva i SDR att de måste samarbeta på lika villkor. Det var inte lätt för hörande föräldrar till döva barn att ställa om sig och börja lyssna till vuxna döva istället för audiologer och självutnämnda "döve experter". Bo Carlsson arbetade ständigt för att bygga broar över hindren.

När sedan SDR och DHB tillsammans kunde göra den första gemensamma uppvaktningen till Utbildningsdepartementet, kunde myndigheterna inte längre spela ut oss mot varandra som de gjort förr.

Vi i SDR vet att Du Bo Carlsson gjort en mycket stor och bestående insats för att det skulle bli så.

Docent Inger Ahlgren är universitetslektor i teckenspråk på institutionen för lingvistik vid Stockholms Universitet. Hon började arbeta på universitetet 1969.

1975 startade hon forskningsprojektet "Tidig kognitiv utveckling hos döva och gravt hörselskadade barn" som blev av stor betydelse för framförallt döva barn.

Tack vare Inger Ahlgren startade ett daghem enbart för döva barn på Skeppargatan i Stockholm, liksom lördagsskolan på universitetet.

Liksom Brita Bergman hade och har Inger Ahlgren döva medarbetare på universitetet. Det är också mycket tack vare Inger Ahlgren som den första kursen i och på teckenspråk började på Stockholms universitet 1980.

Inger Ahlgren har mycket aktivt arbetat för att skapa "Dövas Universitet", "DU universitetet" där många döva och andra som arbetar med teckenspråk fått sin utbildning.

I Sverige genomfördes 1993 en internationell tvåspråkighetskonferens som det talas om än idag. På denna konferens fick många länder kunskap om teckenspråk och tvåspråkighet. Detta tack vare den insats som Inger Ahlgren tillsammans med Gunnel Sträng gjorde för att göra konferensen lärorik. För detta fick båda WFD:s medalj vid kongressen i Wien 1995.

Inger Ahlgrens insatser för teckenspråkets erkännande som språk och hennes insatser för att skapa "DU-universitetet" är ett arbete som kommer alla döva i vårt land till godo och som ger döva i andra länder hopp för framtiden.

Utöver allt detta ställer också Inger Ahlgren i olika sammanhang upp för att stödja den verksamhet som dövföreningarna bedriver.